

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXII.

V Ljubljani 14. svečana 1879.

List 7.

Papeževa enciklika.

(Dalje.)

Poslednjič katoliška Cerkev, operta na zapovedi natorne in božje postave, prečudno skerbí za očitni in domači mir tudi z nauki, ki jih terdi in uči oziroma na pravico lastine in na deljenje premoženja, ki je pripravljeno za potrebnosti in korist življenja. Socijalisti namreč imajo pravico lastine za človeško iznajdbo, nasprotno naravni človeški enakosti, in dihtijo po občinstvu posestev; menijo, da naj se ubožnost ne prenaša z dobro voljo, in da se smé brez kazni segati v posesti in pravice bolj premožnih. Cerkev pa veliko modrejše in koristniše tudi v posestvu premoženja priznava enakost med ljudmi, ki so že po telesnih močeh in delavnosti duha natorno različni; ona hoče, da pravica lastine in posestva, ki iz nature same izvira, bodi za vse nedotikljiva in neželjiva. Vé namreč, da Bog, začetnik in zavetnik vsake pravice, je prepovedal tatvino in rop takó, da tudi poželeti tujega blaga ni dopušeno, in da tatovi in roparji so ravno tako kakor prešestniki in malikovavci izločeni iz nebeškega kraljestva.

Zato pa Cerkev ubogih ne pozabi, in ko usmiljena Mati ne opusti skerbeti za njih potrebe. Velikoveč jih z materno ljubeznijo jemlje v svoje varstvo, in dobro vedoč, da predstavljajo osebo Kristusovo, ki kakor sebi storjeno sprejme dobroto, ki se stori tudi poslednjemu njegovih ubogih, jih ima v veliki časti, in jih z vso mogočo pomočjo podpira. Prizadeva si Cerkev z vso skerblijvostjo, da bi se po vsih delih sveta povzdignile hiše in sprejmiša za zbiranja, vzdrževanje in oskerbovanje ubogih; in te pribežališa jemlje pod svoje varstvo.

Bogatine pa zavezuje z naj ostrejši zapovedjo, da naj dajejo obilnost ubogim, in preti ter zaterjuje jim božjo sodbo, po kateri bodo kaznovani z večnim terpljenjem, ako revežem ne bodo pomoči skazovali. Poslednjič Cerkev serca ubogim prečudno poživlja in tolaži, ko jim pred oči stavi ali izgled Kristusov, kateri je bil bogat, pa se je ubožnega storil za nas (2. Kor. 8, 9); ali da jim ponavlja Njegove besede, s katerimi uboge blagruje, in jim zapoveduje, da naj se povzdigujejo k upanju, da pridejo na prve sedeže v večnem zveličenji. — In zdaj — kdo ne vidi, da to je naj lepši pot za poravnanje prestarega razpora med ubogimi in bogatimi? Kakor je namreč že iz reči samih razvidno in očitno, ako se ta pot poravnave izloči ali prestopi, mora neogibno eno izmed dvejega nastopiti: ali da se naj večí

del človeštva mora zopet pogrezniti v naj ostudniši sužnost, ki je bila dolgo časa v navadi pri nevérniki, ali pa mora človeško družbinstvo ostati izverženo neprenehljivim prekucem, ter bode pretresano od ropov in tatinstev, kakor se je v našo žalost godilo novejšee čase. (Konec nasl.)

Tri podobe.

I. Bolezen.

Katoliška vera je res primerna vsem ljudem: učnim podaja naj bolj vzvišene resnice, da jih premišljejo, bogate uči premoženje prav uživati, reveže in be-težne nadloge voljno, celó še veselo prenašati, vse stanovne dolžnosti svoje zaslužno spólnovati. Tudi premožnemu in imajočemu vsega v obilnosti, ki se baha, da je ne potrebuje, že pride čas, da tudi že na tem svetu vero potrebuje. Potrebuje je še posebno reven terpinec, kteremu le iz vere izvira hladni studenec poln tolažbe, kteremu le vera suši solze tekoče iz oči, kteremu le vera pomaga nositi zemeljske težave. Res da, katoliška vera je vera revnih in terpečih, ker ona terpljenje posvečuje in mu odjemlje najhujo ostrino.

To sta prav dobro skušala Lazar in njegova žena Mina. Sredi vasi stoji njuna priprosta hiša, pred durmi berska dvoje kokoš, v hlevu muka kravica, meketá ena koza in kruli dvoje mladih puišov; v veži igra troje otrók, po desetletnem srečnem zakonu. Ravno vstali so.

„Alo, Janez — reče mati starejemu sinu — napravi malega Tončka in umij ga! Ti Minka pa pojdi sem k meni, da molive in se priporočive ljubemu Bogu; — no le urno vbogaj, če ne, ne dobiš nič žgancev. Bogeč te ne bo rad imel in angelj varh se bo jokál nad taboj!“

To je zadostilo. Dete stopi urno k ognjišču, kjer je mati kuhala kosilce, prav lepo sklene ročici, kviško povzdigne nedolžne oči, rudeče zažari se mu beli obrazek, ko moli lepe otroške „molitvice“, ktere ga je naučila skerbna mati. Sin je tudi opravil naročilo; mati je odmolila in kosilo se je tudi že skuhalo.

Oče je v hiši volno zbiral; pečal se je namreč s suknarijo, da bi si tu prislužil kak belič za vsakošne potrebe — vsaj je zemljišče komaj zadostovalo za hrano, za klajo živini in za kurjavo; vse drugo je moral dati postranski zaslužek.

Vsi so se vsedli k mizi. Oče je v najboljih letih, kaj modro gleda izpod čela, posiluje ga prijazen smeh, ko ogleduje svojo družino. Najmanjšega sinčka ima mati v naročju, una dva otroka sedita vkup na stolu, — prav dobro se kosilo vsem prilega, malo subih žgancev je in kislega zelja.

„Lej, kako si neumna — namuzne se mož ženi — da si se na to-le mojo beračijo primožila. Delati moraš neprestano, veliko terpiš, še več boš pa morala, če bova hotela otroke pošteno izrediti, zraven pa nikdar ne vžiješ kaj dobrega. Kaj bi se ti bilo bolje godilo, ko bi bila dala roko bogatejim snubačem, ktere si imela! Z unimi bi bila delila lahko življenje, z menoj pa deliš — terde žulje.“

„E veš kaj — odgovori žena na pol resnobno, na pol šaljivo — res, da nimam toliko, kolikor imenitna Špelcenca, ne cekinov, pa tudi ne preprirov. E, kaj ji pomaga, ako ima vse, razun ptičjega mleka, kakor terdijo ljudje, če ima pa zraven tudi moža preklinjavca in pijanca? Kolikokrat se spreta — raji imam domač mir v revščini, kakor pa mernike tolarjev v prepiru. Tvoja beračija v premoženji, pa tudi v sitnosti mi je prav všeč; kaj nama pa tudi manjka? Toliko imava, da lahko živiva; če Bog dá, tudi otroke bova lahko preradila, drugega pa ne potrebujeva!“

„Ha, ha — razveseli se mož — imaš prav. Če nama le ljubi Bog zdravje ohrani, bova že še kaj stoterila. Nekoliko sva že naprej prišla: imava že lastne prešiče, kar poprej ni bilo moč; tudi nekaj svoje volne imam, nekaj sem se le a ptujo ukvarjal. Bo že, bo že! Ko bi enkrat le še enega vola mogel postaviti v hlev in imeti v mošnjčku ob enem 50 ranjšev, potem...“

„Potem boš pa še več požel! — preseka mu žena besedo; — človek ni nikoli sit. Poglej Strelca, koliko tisačev je že nagraabil, pa še se mu belijo lasje samih skerbí, kako bi še več spravil pod streho. Jaz pa le pravim, moliva, delajva, varčna bodiva; drugo pa Bogu prepustiva. Ako se nama posreči in se spolnijo tvoje želje, hvalila bova Darovalca vseh dobrot; če nama pa spodleti, udala se bova v voljo Njegove previdnosti... Nekaj — in žena se nekoliko odkašlje, kakor bi ji beseda ne hotela iz gerla — nekaj ti moram še povedati; mislila sem sicer skriti pred taboj, a ne morem več. Komaj sem pred pečjo stala, tako me noga boli, sinoči sem bila pri stari Žefi, namazala mi jo je, toda nič ne odjenja, vedno bolj me boli.“

„Vsaj res? K tisti babeli mi hodi! Zakaj mi nisi prej povedala? Včeraj je bil zdravnik v vasi, lahko bi te bil prišel pogledat; še noga naj se ti skazi! — govori mož bolj živo in s skerbečim, pa mehko svarečim glasom. Res je bilo koleno oteklo, rudeče, vse terdo.“

„Ako ne bo jutri odleglo, mraš k zdravniku, naj veljá kar veljá!“

Lazar je bil ves dober svoji ženi, ker bila je res dobra, pohlevna gospodinja. Prišla je k njemu prav z dobre kmetije; lahko bi se bila bogateje omožila, a vzela je revnega Lazarja, ker je slišala, da je pošten fant, da ne ponočuje in ne pijančuje; iskala je sreče v zvezi z blagim, delavnim možem, ne pa v bogatijah — in ni se motila. Če tudi v slabi hiši, pa je vendar sreča v njej bivala, ker bila sta enega serca, enega duha, živeča v neskaljeni ljubezni. Zato je Lazar tako skerbil, da bi se ne pripetilo ženi kaj hudega. Toda kakor se poskusi zlato v ognjeni peči, enako se poskuša pravični v peči nadióg in težáv.

Mini se je noga zmiraj bolj razbolevala; peljal jo je mož k vsem bližnjim zdravnikom, dajali so ji zdravil za prisad, pa kar nič ni pomagalo; bolečine so rastle, skelelo in peklo je ubogo ženo v kolenu, da je glasno jela vpiti. Solzno oko je vpirala na križ, ktereja je

terdo držala v rokah; kadar so bile bolečine le prehude, pritiskala ga je na ustne, prošé terpečega Zveličarja, naj se je usmili; in dozdevalo se ji je, da se razliva vanjo nekaka čudovita moč, ki je kos vse muke premagati.

V hiši leži na postelji. Malo dete pogosto joka, akoravno se še ne zaveda prav dobro, zakaj; Minka in Janezak pa že bolj z materjo vred čutita vse njene britkosti. Oh, kako se jima smilijo draga mati, kako se kesata, da jim nista vselej prav rada ustregla, kako skerbno poprašujeta: „mati, ali bote kmalo ozdraveli? ali vas kaj zlo boli? kaj bi pa radi?“ Igre jima niso več mar, le okrog matere se sučeta in jih prosita, naj nikar ne umerjejo. Pa tudi Boga vsak dan, zjutraj in zvečer, pa velikrat po dnevi prosita, naj dá materi ljubo zdravje. In če je materi kaj odleglo, ako so slabosti nekoliko zadremali, kar zmajal se ni nobeden, da bi jih ne prebudil.

In Lazar? Terpel je kakor črna živina — ne le dušno, ker je videl ljubljeno ženo terpeti, ter se je bal za njeno življenje, ampak tudi telesno. Ni ga imel človeka, da bi zakuril, skuhal in opravil živino; — deklo dobiti, a s čim jo plačati? Že bolezen sama ga je stala veliko denarjev in potov. Zato mora vse sam preskerbeti, v njem je gospodar in gospodinja. Na vse zgodaj vataja, klade živini, kuha kosilo in tudi za opoldne koj zjutraj pripravlja, da potem otroci sami v skledo denejo; največkrat se morajo pa opoldne zadovoljiti s suhimi kerblji, terdim kruhom in kislim mlekom; — sam pa si odreže kos kruha, vzame sekuro, pa hajdi v gozd dervarit. Tam seka in cepi, vlačí in premetuje, da se mu skoraj kervavi žulji delajo. Ko se le preveč upeha, sede k bližnjemu studentu, povžije posušeni kruh in mu primaka s merslo vodo, da se zopet poterdí. Ne čuti, mu li dobro ali slabo diši, ker mu misli le na dom uha-jajo, ali pa se zatopljujejo v prihodnost, ter mu jo tako černo delajo, v tako strašanskih podobah naslikujejo, da se večkrat kar strahú stresne in bi se še bolj stresnil, ko bi mogel pogledati svoj obraz, živo ogledalo skerbí, tug in bolesti. Ne sliši glasnega prepevanja ptičev, preveč mu kljuje kragulj v sercu. Maloserčnost se ga hoče polastiti; — ali mahoma si pogladi čelo s težko roko, pokriža se, šine kviško in zopet poje sekira tako hitro in silno, kakor bi hotel v enem dnevu vse posekati in porazcepiti. Ko se solnce nagiba proti zahodu, pospravi se urno domu; najpred pogleda k ženi, potem hitro vse potrebno podela, skuha večerjo, moli z otroci, in spravi jih k počitku. Sam pa se vsede za statve, do polnoči še ropotá snovalnica, z nogami in rokami dela nepretergoma, — potem še le upihne luč, uleže se koj v hiši na klop, da ga žena lahko zbudi, če kaj potrebuje.

Tri tedne, dolge predolge tedne je preživela naša družina v hudi žalosti. Zgubila je vsakoršno upanje v človeško pomoč, udala pa se je popolnoma v voljo Božjo; naj pride, kar pride, tudi najtežje breme hoče pogumno nositi; saj ne bo to zmiraj terpelo, — po boju pride mir, po grenkosti v življenju sladkost v nebeškem veselju.

„Upati moramo najbolje in pripravljeni biti pa na najslabje“, je djal Lazar večkrat na njih milovanje sosedom. Še na um mu ni prišlo, da bi godernjal nad Božjo previdnostjo. Vedel je, da Bog tudi v terpljenju človeka skuša, da se tu pokaže še le prava čednost; ko bi Bog za vsako dobro delo že tukaj na zemlji plačilo delil, ne imela bi čednost nobene notranje veljave; največjo ceno zadobi, ako se zveršuje in ne omaga tudi v ognju hudih poskušanj. Tudi se kar nič ni pritoževal, da ga Bog ni uslišal v kljub toliko gorečih prošnj; vedel je, da je Bog modreji od njega, da že vé, zakaj tako

dela, bilo mu je dobro znano, da Bog ni njegov podložni, ter bi moral vse storiti, kar zahteva od njega.

Ženi so pekoče bolečine nekoliko ponehovale, koleno je odebelelo, rane so se odperle in kosti so jele iz njih moleti. Vnel se je namreč kostni mezeg v kolenu, raznesel kost, koščice so bôdle, tiščale ven, koleno se je gnojilo, odpiralo. Noga je bila toraj skažena... O kako je pretresalo Mino premišljevanje: nikdar več ne bom na nogo stopila, z bergljami bom morala hoditi vse žive dni.

Solze, grenke solze so ji zalivale oči in padale po prej cvetečih, a zdaj upadlih licih. Tudi Lazarju so stopile v oko debele kaplje, ko je vidil, kaka nesreča je zadela dobro ženo in z njo vso družino; ali berž je skril bolest in jél tolažiti ženo: Boga hvaliva, da se je še tako steklo; dobro je, da te je vendar pustil še otrokom, boš jih že lahko lepo vzrejevala, bišo tudi opravljala, če ne hitro, pa počasi, in nekoliko se mora pa voljno poterpeti, ker smo še na zemlji.

Mina je zopet vstala, zlezla na noge, ali bolj prav na nogo, ker bolna noga se je bila skercila in skrivila, nič več ni dosegala do tal. O uboga žena, ko je prvičkrat berglje v roke vzela in storila po hiši nekaj korakov! Kaka razlika med prej in zdaj!... Otroci so kar na glas jok zagnali in ihté se popraševali: „Matí, ali bote zmiraj tako hodili? Ali ne bote nikdar več ozdraveli?“ In grozen „nikdar, nikdar“ se je revni ženi oglasil v tužnem sercu. Pa na vse se je morala navaditi: kolikokrat ji je berglja spodletela, kolikokrat je tedaj padla, da je kar v medlevici obležala, ali se pobila do kervi, še celó bolno nogo si je ulomila; rane so se zmiraj ponavljale, komaj se je zacelila ena, odperla se je že druga, da so koščice iz nje lezle. Zjutraj in zvečer se je morala obezovati. A le redkokrat je komu kaj potožila, razun svojemu Bogu, ta je gledal njeno terpljenje, njene solze in jih z zlatimi čerkami zapisal v knjigo življenja. Vlival ji je tudi mnogo tolažbe v serce, da je bila navadno jasnega obraza.

Nad otroci je imela največje veselje; posebno pri Janezku je imela dolgo že skrivne misli in želje v sercu: da bi ga kdaj vidila stati pred oltarjem Gospodovim in opravljati ondi daritev svete maše. V take misli se je večkrat vtopila, v duhu jih je gledala spolnjene, in serce ji je vselej plavalo v morju blazega veselja.

Janezek je dopolnil že osmo leto, hodil je v domačo šolo in prinesel domú drugo darilo. Gospod fajmošter in gospod učenik sta ga močno hvalila zaradi lepega vedenja in posebne pridnosti. Fantek je pa tudi sam želel biti duhoven; pogosto je nadlegoval mater, naj sprosijo očeta, da ga bodo dali v Ljubljano. Mnogokrat je stopil na stolček, razpél je roke in na vse gerlo zaklical: „Dominus vobiscum“. Kadar se je iz šolskega berila navadil kaj iz glave, zlezel je zvečer na klop k peči in je začel pridigovati. Lahko si mislimo, kako je to maternemu sercu dobro delo.

„I, pa ga dajva v šole!“ — nagovarjala je večkrat moža — bo že Bog kako pomagal; letos je dobra letina, mu bom hrano lahko dajala.“

Možu je sicer ta predlog bil všeč, vendar se je vselej za ušesi popraskal premišljevaše, kako bo za denar; vedel je že iz ptuje skušnje, da „študent koštat“, in se zraven še tako lahko spridi. Vendar je nazadnje odjenjal sileči materi in Janezek se je o sv. Mihelu peljal v Ljubljano.

Kaj je zdaj Mina laglje delala, laglje terpela, vedoča, da ima sina namenjenega za stan, nad katerim ga ni stanú na svetu. „Raji vidim, da je naš Janezek vedno kaplan, kakor bi bil pa prvi cesarski služabnik“, je djala velikrat. Nič več ni Boga prosila, da naj ji po-

lajša bolečine, prosila ga je le za sina, da naj tega srečno privodi v duhovski stan.

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Vab'lo k bratovšini za duše v vicah. „Zgodnja Danica“ je prinašala preteklo leto v več člankih (št. 22—30) po spisu prošta dr. Šneiderja obširen življenjepis Evgenije Smet, Francoske redovnice, po imenu „Marija od Previdnosti“, ki je leta 1871 v Parizu umerla v sluhu svetosti. Od previdnosti božje poklicana vernim dušam v vicah v pomoč, posvetila bila je vse svoje življenje v ta blagi namen, toraj vstanovila poseben red in zraven še pomočno družbo ali bratovšino za duše v vicah, ki ima svoj začetek in glavni sedež v Parizu (rue de la Barouillere 16).

Sv. oče Pij IX so 4. julija 1860 poterdili to bratovšino in njenim udom obilen zaklad popolnoma odpustkov podelili, z močjo, da se v podobno prošenj obračajo za duše v vicah, in sicer: 1. v dan zapisanja v bratovšino; 2. vernih duš dan; 3. v god sv. Jederti (15. listopada); 4. v praznik sv. Jožefa; 5. v praznik oznanjenja Marijnega (25. sušca); 6. v praznik Jezusovega prev. Serca; 7. v god sv. Ignacija Lojoljana (31. mal. serp.), in 8. o smertni uri, ako ud skesan izreče, ali če tega ne more, saj v sercu pokliče: „O moj Jezus, usmili se!“

Ker se ta tolikanj koristna bratovšina zlasti strinja in vjema z željami človeškega serca, ni se čuditi, da se je kmalo po vsem Francoskem razširila, in vpeljala se je dalje pa že tudi v Belgiji, na Angleškem in celó na Kitajskem.

Milostljivi naš knezoškof so z odpisom od 11. prosenca t. l. blagovolili dovoliti, da se ravno ta bratovšina dušam v vicah na pomoč vpelje tudi na Kranjskem. Imamo tedaj priložnost, zdatno pomagati dušam v vicah, med katerimi se znajdejo morebiti naši ljubi starši, bratje, sestre, prijatli in sorodniki, ki naše pomoči potrebujejo, — duše, ktere Bog pred vsem ljubi in le težko čaka, kedaj da bodo po pomoči vernih očišene in rešene prišle k njemu obhajati z njim vekomaj veselo srečno ženitvanje v nebesih.

Že se je na Slovenskem oglasilo za to bratovšino več udov. Vpisati se more vsak pri predsedniku katoliške družbe proštu dr. Ant. Jarcu na starem tergu št. 13 v Ljubljani, ali pri duhovnem pastirju g. Valentinu Klobus-u na Vojskem pri Idriji, pri katerih se tudi dobivajo družbine podobice Matere Božje in dotične pojasnila.

Kteri se želé vdeleževati te bratovšine, ravnaajo se po družbinem pravilu: moliti, terpeti in delati za uboge duše v vicah. Molijo toraj vsak dan ob kratkem vero, upanje in ljubezen s pristavkom: „Moj Jezus, usmiljenje!“ in to se stori za duše v vicah. Darujejo križe in težave vsacega dneva v namen svojih sorodnih ranjcih. Darujejo pa tudi, kteri morejo, letni donesek po svojih okolišinah za razširjanje tega dela usmiljenja, kteremu se bratovšina posvečuje.

Njih ranjki sorodniki se vdeležujejo dozda že nad 940 ss. maš in 38.000 ss. obhajil, ki se darujejo vsak mesec v bratovski namen. Ravno te priprošnje obračajo se za umerle ude.

Konečno bodi še omenjeno, da je vpisanih v to bratovšino več škofov in veliko duhovnov, ki vsak mesec po eno sveto mašo opravljajo za duše v vicah na bratovski namen; dalje je vpisanih veliko redovnikov,

bogoslovcev in redovnic, ki eno sv. obhajilo v ravno ta namen vsak mesec darujejo.

V Ljubljani, 10. svečana 1879.

Dr. Ant. Jarc.

Iz Ljubljane. *Slavna obletnica izvolitve papeža Leona XIII* bode 20. t. m. Katoličanje po vsem svetu se pripravljajo k vošilom in veselim skazovanjem za ta dan. Omenili smo že, da se bodo zbrali ali zastopali dali v Rimu vredniki katoliških časnikov po vsem svetu. Vredništvo „Zg. Danice“ je naprosilo Mons. dr. Jan. Černiča, prednika ilirskih kanonikov pri sv. Jeronimu v Rimu, da bode zastopal vrednike ali lastnike ljubljanskih katoliških listov, in izročil bode o tej priliki tudi po „Danici“ zbrane darove s primerno adresno.

Sicer pa se sliši, da mnogotere katoliške družbe, samostani, kapitelni, dekanii itd. z vsega sveta bodo po državnem tajniku kardinalu Nina-tu telegrafično v svojem in v imenu vernikov pošiljali sv. Očetu prav serčne vošila, prosili sv. blagoslova. To je prav lepo in hvale vredno, ker po takem občevanju z namestnikom Kristusovim se budi in močno poživlja duh katoliške edinosti. Gotovo je tudi, da premnoge blage duše bodo te dni sv. Obhajilo darovale za sv. Očeta.

Iz Ljubljane. (*Misijon v Bukareštu na Rumunskem.*) Od milgsp. škofa Ign. Paoli-a smo prejeli naslednje pisanje s prošnjo v „Danici“ ga razglasiti. Pisanje je došlo v slovenskem jeziku z Dunaja (Wien, Führergasse, 2). Kar je rečeno o prejšnjih dobrotah, tiče druge dežele, ker kolikor bi nam bilo znano, se je naša dežela dozda komaj kaj vdeležila tega misijona. Čisto jasno in gotovo je, da vsi katoliški misijoni po poprej turških okrajinah in sploh na Jutrovem bodo zanaprej posebno tehtni in potrebni, vse pomoči vredni. Pisanje se glasi:

Menj iz lastne volje, temveč, da želje mnogim izpolnim, sem sklenil iz novega popotno palico poprijeti in poterhati na kristjansko bratoljubje, da bi se dokončala zidatev cerkve sv. Jožefa v Bukareštu, že pred nekimi leti začeta. V resnici, žalosten pogled so oni goli, vsem nezgodam vremena izpostavljeni zidovi, ona ralcžena tvarina, obsekani kamni, tramovi in opeke, čakajoče le roke delavcev, da se postavijo na svoje mesto, ter se vedno sliši vprašanje: Kdaj bo prišel vendar dan, da bomo videli cerkev dokončano?

To so okoliščine, ki so me nagnile prijateljem in dobrotnikom, kateri so me do sedaj podpirali zaklicati sledeče besede: Vam za Bogom gre hvala, da sem bil zmožen v svojem misijonu zboljšati katoliško izrejo otrok s pomnoženjem šol. Vaši dobrotelnosti se je zahvaliti, da se je ustanovilo, kakor mi je bilo naloženo od sv. Stola, bogoslovje, iz katerega sem doslej posvetil pet klerikov za mašnike, in katero bode zanaprej od leta do leta nove služabnike cerkvi dajalo. Vam se je konečno zahvaliti za vse, kar se je storilo do sedaj za zidanje nove stolnice, — in tega ni malo. Le eno zadnje darilo še, ki bode kronalo vse, kar ste se jih že doslej naložili, da ste meni pomagali, in delo bo dokončano. Potlej bode Bog v novem, prostornem tempeljnu češen in množina katoličanov bode toliko več koristi imela, kolikor bolj se bodo povračevali k spolnovanju svojih dolžnosti, ki nam jih je sv. Cerkev, naša mati, naklada, in kar se hvala Bogu, že nekaj lét vedno bolj kaže.

V pospéh tega namena nameruje se v Bukareštu napraviti loterija z blagotvornim bazarom, ktere se bodo, upamo, vdeleževali premožnejši tudi še iz drugoverstev, da bodo pomagali staviti spominsko delo (monument), ki bode nova lepota rumunskega stolnega mesta. Z naj globokejšo zahvalo se bodo tedaj sprejemali zraven de-

narnih darov tudi drugi predmeti, ki so pripravi za pripomoček k dobremu nasledku omenjenega blagodelnega bazara.

Na Dunaju, 6. svečana 1879.

Ignacij Paoli,
škof Nikopoljski in Bukareški.

Ljubljanska škofija leta 1798. Dobili smo v roko duhovski imenik (Catalogus cleri) ljubljanske nadškofije za l. 1798, ki je v marsikterem obziru jako zanimiv. Naj iz njega posnamemo važnejši reči.

Škof so bili tačas Mibael Brigido. Imenik jih imenuje „Cels. ac Reverd. Dom. Michael, miseratione divina primus Archiepiscopus Labacensis, S. R. I. Princeps. e Lib. Baronibus Brigido de Marenfels et Bresoviz, S. C. R. et Ap. M. Consiliarius intimus actualis. Eq. Mel. etc. etc.“

V. č. kanonikov bilo je dvanajst.

Vsa ljubljanska škofija, ki je takrat bila dokaj manjša kot sedaj, ker večina sedanjega Notranjskega še ni pripadala k nji, bila je razdeljena v 28 dekanatov. Med duhovščino v pastirstvu najdemo precej redovnikov frančiškanov, kapucinov i. dr., gotovo iz samostanov po cesarju Jožefu II odpravljenih.

Mesto Ljubljana ni pripadalo k nobenemu dekanatu. Pri stolnici je bil za župnika can. ad baculum de Schluderbach Bern., naslov njegov je bil: Archiparochus Civitatis. V pomoč so mu bili 4 kaplanje in beneficijati, ki je bil tudi katehista. — Pri sv. Jakobu so župniku bili v pomoč 4 kaplanje in dva beneficijata.

Dekanije so bile takrat te-le:

1. Šent-Vid nad Ljubljano. V ta dekanat so spadale duhovnije: Sv. Katarina, Dobrova, Brezovica, Ig. Tomišelj, Golo, Želumlje, Kurešček, Ježica, Polje, Javor, Rudnik (kjer je neki o. frančiškan bil Capell. Loc.), Dobrujne in Lipoglav.

2. Poljane (Pölland). K tej dekaniji so spadale te-le duhovnije: Trata, Lučine, Stara Oselica, Leskovica, Žiri, Zavrátce, Verh, Nova Oselica in Javorje.

3. Šmartno pri Kranji. Ta dekanat je obsegal: Šent-Jošt, Besnica, Oviše, Soro, Presko, Mavčiče, Staro Loko, Škofjo Loko, Železnike, Selce (kjer sta g. župniku bila na strani 2 kaplana in 2 kurata), Šent-Lenard, Dražgoše, Sorica in Zalilog.

4. K dekaniji Kranj so bile prištete duhovnije: Ekspozituri Primskovo pa Terboje, in fare: Predvor, Predoslje, Goriče, Terstenik, Kokra, Smlednik.

5. Dekanat Naklo je obsegal: Podbrezje, Ljubno, Kropo, Kovor, Teržič, Lom, Duplje, Dobrávo in Križe pri Teržiču.

6. Dekanija Gôrje je obsegala: Bled (kjer sta zraven kaplana pri fari bila še dva gospoda na otoku), Ribno, Bohinjsko Belo, Zasp, Bohinjsko Bistrico, Gorjuše (duhovni pastir bil je tu takrat o. kapucin), Radolico (kjer so bili 4 gospodje), Bohinj, Begunje, Ródne (sedaj Breznica — so bili trije gospodje), Leace, Leše, Kamno Gorico in Mošnje.

(Konec sledi.)

Iz pastirskega lista Sekovskega kneza in škofa v prid darov za sv. Očeta. (Konec.) 9. Potem sveti misijon po vesoljnem svetu! „Pojdite po vsem svetu in učite vse narode in keršujte jih“, je Gospod zapovedal; toda koliko pomočkov je k temu potrebnih! Še le une dni nam so sv. Oče po kardinalu državnem tajniku naznanili, da iz Amerike in iz vsih dežel, ki niso še k keršanstvu spreobrnjene, zmeraj dobivajo prošnje, naj jim pošljejo misijonarjev in namestnikov apostolskega Stola. Prelepa bi bila torej prilika poskerbeti za zveličanje neumerjočih duš; pa papež nimajo pomočkov, ter jim serce kervovi pri misli, da te neumerjoče duše, za

katere je Jezus svojo kri prelil, morajo še delj pustiti v poganstvu, sedeti v smertni senci!

10. Poslednjič sv. Oče med pravično pohvalo katoličanov in vsih pravičnih spoštljivih ljudi imajo tudi to težko breme na sebi, da prešnjim vradnikom svoje svetne vlade v cerkveni državi plačujejo pokojnino za njih zderževanje. Ti izgledni in zvesti vradniki bi brez tega z družinami vred bili preneusmiljeni revšini izpostavljeni, česar bi se bili zamogli sicer s tim ogniti, ako bi bili odpadli in zvestobo prelomili, kakor so storili drugi njih tovariši. Te pokojnine so sicer le majhne, je pa častna dolžnost vsega keršanstva, sv. Očeta zmožnega storiti, da morejo te plače neskerčene ohraniti.

Viši pastir pravi nadalje, da s tim nikakor ni naštel vsih potreb sv. Očeta, in da papež zdaj, ko so vsega oropani, imajo vendar pa še večji izdajke, kot so jih imeli ob času, ko so bili še dohodki cerkvene države v njih rokah.

Is tega ste očitni dve reči: prvič, da se ni čuditi, ako so Pij IX od leta do leta morali darove za te potrebe obračati, in drugič, da ni nič nesramnišega, kakor malopridnost sovražnikov sv. Cerkve, kateri sv. Očetu po eni strani k dosedanjim silovitim stroškom še nove izdaje napravljajo, po drugi strani pa vse njih posesti in prihodke plenijo, zraven tega pa še z lažmi in potuho zveste otroke sv. Cerkve išejo zmotiti in zaderževati, da bi sv. Očetu z radovoljnimi darovi na pomoč ne prihitevali! Darovi za sv. Očeta pa so edini pomoček... Kar sovražljiva laška vlada ponuja, sv. Oče ne morejo sprejeti, zakaj ako bi to storili, bi pravice sv. Cerkve za prihodnost tako rekoč prodajali; s pomočkom darov zamorejo sv. Oče ohraniti potrebno neodvisnost od tistih, ki so jih oplenili; le tako zamorejo obdržati svojo veljavo, ktero po božji naredbi morajo imeti, da kakor naj viši namestnik Jezusa Kristusa vodijo naj viši opravila vesoljnega človeškega rodú.

Pomoček darov za sv. Očeta je tudi častitljiv in blag, ne manj za sv. Očeta, ki darove sprejemajo, kakor za vernike, ki jih darujejo... To je v pastirskem listu bolj obširno dokazano, kakor tudi to, kako lepo je, ko velika katoliška družina do svojega vesoljnega očeta ima blago in usmiljeno serce. Pa je tudi razloženo, da to so čisto radovoljni darovi: nobeden jih ne zapoveduje, nobeden ne določuje njih velikosti, nobeden ne pošilja eksekucije, — to je prostovoljen dar otrok očetu, dar sv. vere, dar spoštovanja in sinovske ljubezni itd.

Nauk, kako zamoreš otroke storiti neusmiljene, terdoserčne, trinoške?

Zgodej jih vadi, da bodo imeli veselje nad terpinčenjem nedolžnih stvari.

Gospod Štejs je hodil s svojima napol odrašenima dečkoma na sprehod. Pri tacih prilikah je gledal, da jima je delal smeha in šale, kar je mogel.

Ta smeh pa je bil, da je povsod oprezoval, kje bi po kaki živalici hlastnil in jo mučil pred otrokoma, kar je mogel naj bolj neusmiljeno.

Tudi sta imela poba vsak svojo mrežico in druge priprave za lovljenje in terpinčenje živali. To jima je bil Štejs oskerbel.

Vjeli so brošča, kebra, ga z nitjo za nožice privezali in ga v kolobar vertili, češ, naj ferčí. Živali se je nožica utergala in na niti ostala, brošč pa je z bolečinami odferčal.

Gosp. Štejs in Štejsoviča so se pri tem smejali do popokanja.

Pri germu spazijo malo gašarico (martinčka), haló za njo! Štejs mahne po nji s palico, in ubogi živalici zadnji konec odbije. To pa je bilo zopet veselje, ko so gledali, kako sta se obá kosca živalice kerčila in zvi-jala! Pa ne dosti: zdaj pobirajo kamenje in z metanjem v njo živalico do čistega razbijejo in razmesarijo.

Pa koliko raznih metuljev, hroščev so nabadali na bucike, da so zlagoma poginjali. Pobalina sta vedno imela kacega rogača (klešmana) na vervici, ki sta ga vlačila, metala in mučila, kakor sta vedila in znala.

Gospod Štejs pa je imel v svoji palici nekaj pi-havnik ali puško na sapo in zerna v žepu, s čimur so male tičke streljali, in če so bili mrtvi, so jih strani metali; če so pa še živi in omóteni prišli trinogom v roke, so jih žive skubli, in potem zopet v svoje veselje gole pustili.

Gospod Štejs je rad vodil gledat svoja poba tje, kjer so kacega prešiča klali. In kedar je mesar, od ktere-ga je meso jemal, vola pobijal, je imel naročeno, naj Štejsu vselej naznani, ter je z vso družino hodil gledat to djanje.

Na sprehodih je imel Štejs tudi svojo pasjo paro seboj, in kadar so prišli do kake čede, je poboma s tem delal veselje, da je malo psé hujskal v ovce in koze, v ktere se je zaganjalo in jih grizlo. Pa še več; tudi v pastirja, ko je bil bos, je pesa dražil, da je revčka v meče oklal, ali pa mu obleko stergal. Pri tem so se vsi debelo smejali.

Sad take odreje se je pri sinovih zgodaj že kazal.

Dan na dan se je slišalo o kakih pretepih, ki sta jih imela s svojimi pajdaši v igračah. Vajena na vse ostudnosti sta večkrat ktere-ga celó z nožem ranila ali z drugačnim orožjem poškodvala; začeli so ju torej beriči in policaji vlačiti v zapor, ter sta bila dostikrat od sodnije strahovana; — toda pomagalo nič ni, ker je bilo čutilo že skerhano in spačeno.

Eden bratov je bil tako zakerknil v neusmiljenosti, da je dečka, ki je bil čez zid v vert splezal, da bi bil eno jabelko pobral, z debelim kolom tako dolgo mahal, da ga je do čistega ubil. Za to strahotno djanje je prišel na dolge leta v ječo. Oče je sicer godernjal, kako so ga mogli tako ostro kaznovati, češ, da je le tatú ubil; čutil pa je gotovo, da s svojo spačeno rejo je sam kriv te nesreče pri otroku. Od te ure je bil ves zamišljen, lotila se ga je počasna bolezen, ki ga je tudi ujédla.

Druzega sina so te nesreče toliko zmodrile, da je od naj hujšega divjaštva nekoliko odjenjal; vendar pa je vse žive dni ostal neobtesan robava, vsa družina in sosedje so se ga bali in ogibali, kakor divje zveri. Brez števila hudobnih preprirov mu je grenilo življenje, bil je huda šiba sam sebi in za vso svojo okolico. (Po: „Irrgarten der Erziehung“, L. T—r, Wien 1878.)

Razgled po svetu.

Rimsko. Na povelje sv. Očeta Leona XIII je bila 7. t. m. v Sikstinski kapeli v Vatikanu slovesna mertvaška obletnica za Pijem IX. Kardinal di Pietro, dekan sv. zbora kardinalov, je pel „Requiem“ in Njih Svetost „Absolucijo“. Pričujoči so bili vsi v Rimu prebivajoči kardinali, patrijarhi, nadškofje in škofje, papeževi po-bišniki, redovski generali, diplomatiški zbor itd. Ljudstvo je več dni v velikih množicah hodilo molit k Pi-jevim rakam. Tudi sicer po Italijanskem in po svetu se je močno obhajala obletnica preslavnega Pija IX.

Prusko-Rimsko. „Times“ imajo iz Berlina: „Po verjetnem glasu je Falk predložil in papež sprejel po-

mirjenje Nemčije z Vatikanom". Če je kaj resnice na tem, se bo kmali vidilo. „Unità“ sicer tudi piše: „Cesar Viljem po zadnji papeževi encikliki bolj ko kdaj želi kacega poravnania, modus vivendi, med nemškimi cesarstvom in sv. Sedežem; in ni dvoma, da v kratkem bode to prašanje rešeno v splošno zadovoljnost. (Znano je, kako ofračno pa je stari Olem bil še odgovoril na lepe besede ranjč. papeža Pija IX. Se vé, med tem ni le nekaj vode preteklo, temuč je tudi nemški cesar kelih britkosti preobilno okušal; ali dokler pruske sodnije tako terdovratno obsojajo nedolžne katoliške duhovne, je o kaki pogodbi zastoj misliti.)

Španjsko. Španjolska vlada je 3. pros. dala razglas, kterege so celó liberalni časniki hvalili. Na otoku Minorki je umrl neki Jež Brisolara, izobčen iz katoliške Cerkve, ter mu je bil odrečen cerkveni pogreb. Njegovi rojaki se pritožijo pri posvetni vladi in le-ta je vsim škofom dala ukaz, vsled kterege bi oni smeli odreči cerkveni pogreb še le potem, ako k temu dobijo privoljenje od svetne oblasti (!!); zraven tega je vlada v talarji in mitri še to in uno o pogrebu predpisovala. Koliko grajo in nejevoljo je zbudila ta naredba, se vidi od tod, da so se sicer njo vzdignili tudi sami liberalci, kateri tudi imajo vendar toliko značaja, da ne terpe, da bi svetna oblast presegala svoje meje.

Vlada je potem precej spoznala, da se je zmotila (kdaj bode neki tudi več drugim tako spoznanje posilalo?), in na hvalo se ji reči mora, da je precej gledala svojo pomoto popraviti. Naležila je v drugi okrožnici svojim opravičnikom, kateri bi bili imeli prvo okrožnico zverševati, da naj se porazumé s škofi, naj se torej v cerkveno pravo ne vtikajo, kajti oni naredbi ni mogla biti namera jemati Cerkvi edino nji pripadajoče oblasti gledé pokopa, ker le ona sama more naznaniti, kdo umerje v edinosti ali ne v edinosti z njo, in doslednje ona sama more odločiti, kdo more pokopan biti po predpisih cerkvenega prava. Želja kraljeva je nadalje, ako kdo umerje zunaj katoliške Cerkve in v tistem kraju ni primérnega pokopališa, naj se pokopije na dostojnem mestu, ktera je zraven katoliškega pokopališa, pa vendar od njega odločeno, kakor je to bilo že večkrat veleвано, da se ogne vsakemu oskrunjenju (profanaciji).

Drobne novice. „Russkij Mir“ v Petrogradu naznanja, da v Astrahanu je bilo v začetku kuge 130.000 duš; sedaj pa jih je vsled silnega izseljevanja in bolezní samo še 10.000. — Iz Vidma vedó laški časniki, da prav veliko Furlanov se izseluje v južno Ameriko. V zadnjem mescu grudnu je onetna gosposka spisala 549 potnih listov, vse z naméro v Buenos Ayres. Leta 1877 se je izselilo 849, l. 1878 pa 3723 Furlanov. (Ne mara je s tim v zvezi, da tudi več Slovencev iz goriških krajev sili v Ameriko, in undan jih je boje že nekaj odšlo. Poelali so bili pred kratkim nalaš moža v Ljubljano, da bi zvedil kje kaj od misijonarja g. Pirca v tej zadevi, kateri pa zarad svoje velike starosti ne more kaj pojasnovati; zvedil pa je drugje mož toliko, da je šel spreobrnjen nazaj, kakor je bilo čutiti. Če je bila kmali potem odrinivši karavana Slovencev z ravno omenjenimi v zadevi ali ne, nam ni znano. Na prašanje, zakaj ne grejo v Boeno, je bilo rečeno, da je nevarno zarad Turkov.) — „Secolo“ 4. sveč. naznanjuje, da v poglavarstvenem poslopju v Terstu so zasačili še o pravem času zavitek dinamita s prižgano nitjo, kar bi bilo zmožno polovico palače razsuti, kakor je komisija menila. Zaperti so bili vsled tega trije ljudje. (V Terstu je brezvértstvo imelo že davno skrivno in očitno pašo, zato se ni čuditi, da je do tega prišlo.) — V Markah, kakor Ravennate, je huda lakota in nadloga zarad zime in pomanjkanja dela; zadeva posebno stanove delavcev...

Pod papežem tega ni bilo; bile so povsod mnoge naprave za pomoč terpečim. „Mlada Italija“ je naprave pogoltnila, in zdaj pride zopet le na prebivalce breme lačnim in prezebajočim pomagati. Če bi le mogli! Kloštri, ki jih tudi Stremajer pisano gleda, so bili povsod pribežališa lačnim: laški oprostovalci so oprostili deželo tudi teh pribežališ, — redovniki in redovnice, kar jih je še, morajo sami stradati in prositi!

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Preserčna zahvala bodi Bogu in Naši ljubi Gospej presv. Serca za posebno veliko milost zadobljenega zdravja! V veliki in dolgi bolezni skoz cele tri leta in pol sem zmirom ležal, in ves čas mi robeno zdravila niso nič pomagale, dasiravno sem jih prav veliko povžil; pa tudi nihče ni mislil, da bi jaz še kdaj ozdravel. In glej! opravljalo je za-me 9 oséb devetdnevnic k časti N. lj. G. presv. Serca. Ko je bila pobožnost končana, t. j., deveti dan, sem bil prvič po pretečenem polčeterem letu, v začudenje vseh pričujočih, tudi jaz pri sv. maši in potem tudi pri spovedi in sv. Obhajilu. Zdaj, hvala Bogu in Naši ljubi Gospej presv. Serca! me je merzlíca brez vseh zdravil popolnoma pustila, vidno terdnejši prihajam, ter upam, da bom z Božjo in Marijno pomočjo popolnoma ozdravel. Očitno spoznam tu Božjo moč, in ljudje sploh moje ozdravljenje le čudež imenujejo, toraj si štejem za prvo dolžnost se Bogu in N. lj. Gospej presv. Serca očitno zahvaliti. Iz dra serca tedaj zakličem: Verniki priporočujte se Mariji!

V Trebelnem, 5. svečana 1879.

Al. Kregelj.

Št. 2. Kakor sem pred nekolikim časom Marijo N. lj. G. presv. Serca očitno pomoči prosil, tako ji zdaj tudi očitno zahvalo naznanjam za zdravje svoje ljube matere, ter pred vsem svetom spoznam, da le po Marijni priprošnji sem bil uslišan. Zato vsakteremu svetujem, ki se v kaki, bodi si v dušni ali telesni stiski znajde, naj se oberne do Marije, N. lj. Gospé, gotovo je ne bo brez vapeha na pomoč klical.

J. Š.

Št. 3. Neka oseba se priserčno zahvaljuje Bogu in Mariji Naši ljubi Gospej za posebno veliko milost.

Marija S.

Št. 4. Imel sem brata, kateri je bil za jetiko bolan; bolezen mu je proti zadnjemu take težave delala, da mu je šlo že na obupanje, ker mu ni dalo dihati in skoro dva mesca nič govoriti. Bal sem se toraj za njegovo dušo, posebno še, ker bil je mladeneč v zdravih dnevih svojeglaven in posveten, in se tudi zdaj nič kaj za Boga zmenil ni. V tej sili se zatečem k Naši ljubi Gospej presv. Serca in začnem za omahujočega brata devetdnevnic opravljati, z obljubo, uslišanje v „Zgod. Danici“ razglasiti. In res, komaj je bila moja 9dnevnic dokončana, že se je brat ves v Božjo voljo vdan z Bogom spravil in s ss. zakramenti lepo previden z veliko poterpežljivostjo svojo dušo Bogu zročil in mirno zaspal. Naj tedaj ljuba „Danica“ mojo dolžno obljubo spolniti pomaga in tudi drugim naznani, kako dobro Mater v nebesih pri Jezusovem Sercu imamo. Mariji, Naši ljubi Gospej, bodi izrečena priserčna zahvala za vse njene priprošnje in milosti iz dna mojega ginjenega Serca.

F. F.

Št. 5. Imela sem hudo udno bolezen. Čisto nič si nisem bila v stanu sama pomagati. Zraven tega je bo-

lezen pritisnila še v oči, da sem prav slabo vidila. Močno me je skerbalo, kakšna bo, ako bom v naj lepših mladostnih letih pogled zgubila. V tej sili se obernem k Naši ljubi Gospej in Njej na čast začnem opravljati devetdnevnic — kakor tudi moje prijateljice — s pristavkom, da hočem razglasiti po „Danici“. Kmalu se je jelo boljšati. Drugo devetdnevnic sem opravila za priprošnje nepozabljivega v sluhu svetosti umerlega Pija IX. Zdaj sem že skoraj popolnoma dobra, tako, da že opravljam svoja dela. To tedaj naznanjam vsem č. bralcem „Zg. Danice“, da spolnim svojo obljubo.

V Ljubljani, 11. svečana 1879. M. Š.

Št. 6. Imenitna zadeva, v občno korist komaj priporočena, je že na pol uslišana. Ave Maria!

J—ski.

Prošnje.

Bolehno mater priporočuje vsa družina bratovšini N. lj. G. in priprošnji Pija IX; če je Božja volja, da se ozdravijo, se bo zahvala naznanila. — Neki razuzdan preklinjavec je za spreobrnjenje priporočen. — Nekaj zbeganih in nesrečnih mladenčev je priporočenih za razsvitljenje, posebno dva. — Deklica Marjeta S., ki je že čez 4 leta vedno na postelji in v strašno hudi merslici neizrečeno veliko terpi, se ponižno priporoča vsem bratovskim udom N. lj. G. presv. Serca, da bi za njo molili in Mater Božjo prosili, naj bi se je Bog po njeni prošnji usmilil in ji po tolikem terpljenju in poskušnji zopet ljubo zdravje dodelil. Ako se Marija, usmiljena Mati, na njeno ponižno prošnjo ozre, ji pri svojem Sinu uslišanje sprosi in deklica zdravje zadobi, se bode ta milost očitno v „Zgod. Danici“ naznanila. J. Š. — Bolehen gospod v posebni nadlogi je prav posebno priporočen za pomoč, ako je Božja volja. — Enako duhoven v dušnih in telesnih potrebah. — Neka splošna in silovito važna zadeva, da se reši v prid sv. Cerkve, bodi vsem vernikom z vso iskrenostjo v molitev priporočena. — Prav gorko se v molitev priporočujejo: Zakonska, ki se nikakor sporazumeti ne moreta; mož in žena, vdana kletvini in pijači; pa mladenec, ki se neče poprijeti nobenega dela. Naj bi jih Bog razsvetlil po priprošnji preblašene Device, da bi spoznali svoje pogubno ravnanje, ki jim dela hudo življenje in pripravlja nesrečno večnost. — M. V. z vso serčnostjo priporoča v molitev svojo za rakom bolno ženo.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec svečan 1879.

I. Glavni nameni: Razsvitljenje in spreobrnjenje najhujših nasprotnikov sv. Cerkve na Slovenskem.

II. Posebni nameni:

19. svečana. Sv. Manvet, škof v Milanu v 7. stoletji. Priporoč.: Odvernjenje razuzdanosti v predpustnem času. Dar pohlevnosti, posebno za našo mladino. Spreobrnjenje brezvrcev, posebno naj huje škodljivih.

20. Obletnica izvoljenja papeža Leona XIII. Sv. Eleverij, škof v Carigradu in mučenec. Priporoč.: Papež. Cerkve na Turškem. Šole in vse šolstvo. Duh zatajevanja.

21. Sv. Eleonora, vdova Henrika III angleškega, umerla l. 1292 v samostanu. Priporoč.: Vdove za sveto življenje. Ljubezen do Kristusa na križu. Ljudaki misijoni.

22. Sv. Petra stol v Antijohiji. Priporoč.: Spreobrnjenje razkolnikov in krivovercev (prosimo posebno za njih glavarje). Cerkve v Avstraliji. Srečna sadnja ura umirajočim.

Nekaj o Mariji Devici v Saletu.

Mnogi časniki raznih dežel so une dni pisali o nekem pogovoru, ki so ga sv. Oče imeli z Melanijo o prikazni Marije Device v Saletu (Salette) na Francoškem. Ti časniki terdijo, da je Melanija povedala, da razglašena prikazen Marije Device je golo izmišljenje. Valed tega priznanja, pravijo časniki, je papež zapovedal, da naj néha vse češenje, ki se je godilo presv. Devici pod tem naslovom, in da njene podobe, svetinje naj se uničijo.

Is čisto zanesljivega vira pa vemo, da je laž, da bi bila Melanija pred komur koli povedala kaj nasprotnega temu, kar je dosihmal terdila in terdi oziroma na imenovano prikazen; ravno nasproti je undan poterdila pred naj viši osebo (papežem), koliko je dozdej terpela oziroma na resnico té dogodbe. — Sveti Stol rimski je vsled pravih pozvedovanj, ki so mu storjene od krajin cerkvenih oblastí, privolil, da naj se ondotna cerkev povzdigne v baziliko in da naj se krona ondotna sveta podoba Marije Device Saleške, in to je sv. Cerkev storila z željo, da se pravo češenje do velike Božje Matere vedno bolj pospešuje po svetih cerkvenih postavah.

Sveti rimski Stol, ravna se po tem, kar je dočel Trienški cerkveni zbor o pravem češenju do svetih podob in posebej o podobi presv. Marije Device, je privolil Mariji Devici Saleški omenjene prednosti, veleval pa samo, da s podobe, ki pred oči stavi Mater Božjo Saleško, naj se odpravijo nekatere odvečne znamenja, kakoršne meni za nepotrebne pri češenju samem.

To je čista in prosta resnica.

Sicer pa Cerkev le še poterja in hvali čast, ki se skazuje presv. Devici zlasti na krajih, kjer ji je dopadlo pred drugimi pokazati svojo dobroto do tistih, ki k Nji pribežé, kakor v Saleškem svetišču.

In ko sv. Cerkev dovoljuje omenjeno češenje in prednosti, je njen namen ta, da vernike v novo spodbudi, naj pribegujejo k njeni mogočni priprošnji, naj bi se odvernile od nas šibe, katere nam žugajo.

Listek za razneterosti.

Katoliška družba napravi svojim udom prihodnjo nedeljo (16. t. m.) tombolo, katere čisti dohodki so namenjeni za podporo revnim kristjanom v Bosni. Vsled pritožb več udov se otrokom zraven priti pripustilo ne bode, ako niso v družnji staršev, ali oskerbnikov, ki so udje katoliške družbe.

Predsednik.

Potres. V sredo, 12. t. m., popoldne 3/3 se je dvakrat zaporedoma tako grozno streslo in s takim hrupom spremljeno, da se ni dalo razločiti, ali je na gradu vstrelil, ali je res potres. Pod nogami se je silno zazibal in vse poslopje se je kakor zagugalo. Zdi se mi, da v Šenklažu ni terpelo čez 2–3 sekunde; drugod boje se je treslo delj časa. Bog obvari, ko bi to dolgo terpelo!

Šematizem teržaške škofije. Ta škofija obatoji iz štirih škofij, namreč iz teržaške, koperake (Capo d'Istria), novigraške (Acmonia, Castelnuovo) in pičanske (Petena), katere zadnje tri so odpravljene in s teržaško združene. Vse 4 škofije so bile l. 524 postavljene. Sedanji teržaški škof so milg. Juri Dobrita, r. 1812, poreški škof od leta 1857 do 1875, od tadaj pa teržaški škof, v versti ondotnih škofov 87.; koperska škofija je imela do leta svojega zatertja 1810 52 škofov; novigraška 80 škofov do l. 1795; pičanska pa 76 škofov do l. 1766. Teržaška škofija ima poleg infuliranega prošta še 6 korarjev. Pri sostolni cerkvi v Kopru so poleg prošta še štirje korarji.

V 15 dekanijah šteje 307.000 katoličanov; duhovnij ima 92 (19 prasnih), katerih največja je pri novem sv. Antonu v Terstu, ki šteje 43.000 duš; posamnih in pomočnih kaplanij ima 149 (izpraznjenih med njimi 44). Penzionistov je 45, vseh duhovnov skupaj 310. — Redovniki: v Terstu imajo kapucini 14 patrov, 7 laikov; mehitaristi 3 patre; benediktinaric je 37; v Paznu: frančiškanov hervaško-kranjske provincije 6 patrov in 4 laiki; v Novigradu: benediktinarjev 8 patrov in 6 laikov; v Kopru: kapucinov beneške provincije 6 p., 6 l.; frančiškanov dalmatinske provincije 6 patrov, 11 klerikov, 9 l.; frančiškanov padovanske provincije 5 p., 3 l. — Vojaških duhovnov je 6; zraven teh je še 11 duhovnov v pastirstvu v škofiji, ki so ob enem vojašini vpisani in zamorejo v potrebi v vojaško duhovsko službo poklicani biti. — Umerlo jih je v preteklem letu 9, in to je preveč v primeri s kleriki, ker škofija ima v štirih letnikih samo 4 bogoslovce. Bog daj starim zdravje in moč, in pomnoži število novincev!

„*Folium dioecesanum*“ Poreško-Poljske škofije, ki nam je po posebni priljudnosti prišel v roko, je pravi ličen list v latinščini. Začel je izhajati ob novem letu. Drugi list obsega: 1. Encikliko sv. Očeta; 2. Euphrasius Episc.; 3. Bibliographia; 4. Notanda; 5. Monitum; 6. Obolus S. Petri; 7. Miscellanea.

„Hudič me je motil!...“ Velikrat je človek po naj večem storjenem hudodelstvu prašan: „zakaj si vendar to storil?“ Ne vé pa družega odgovora, kakor navadno: „Hudič me je motil!“ Tako se izgovarjajo ubijavci, tatovi in drugi.

Zakaj pa te je satan zmotil? Ali veš? Ti se premalo priporočaš angelu varhu, da bi te varoval; zato te pa satan dobi v oblast in te „zmoti“.

Angelom varhom se moramo bolj priporočati. Mati, oče molita vsak dan na čast svojih angelov varhov in vseh svojih otrok, in učita otroke enako moliti. Višji, deželski in duhovski, profesorji, učitelji, učiteljice, molite vsak dan sploh na čast angelom varhom svojih podložnih, učencev itd. Tako tudi na čast patronom posameznih ljudi, in skupno celih arenj, duhovnij, dežel. Angelom varhom in patronom moramo, bi djal, nekako sveto silo delati, da bodo pri svojih varovancih odvrčevali pijanštvo, kletvinjo, nečistost, poboje, morije, kakoršnih se dan na dan več in strašnejši sliši. Vsak naj skerbi, da obrani „stan gnade Božje“ in moli naj več in zvestejše na čast angelom in patronom. Molitev ni nobena zaveržena in čisto gotovo je, da po živem priporočevanju k angelom varhom in patronom bi se zgodilo prav veliko manj nesreč in vsakterih pregréh in hudobij.

Poslednje novice. Pogodba rusko-turška je bila 8. t. m. podpisana. Že dan poprej so bili Turki zapustili terdnjave Spuž, Žabljak in Podgorico ter jih obsedli Černogorci. Valed tega so tudi Černogorci jeli zapuščati okrajine turške, ktere so dozdej imeli v oblasti. Enako ruske vojne že odhajajo iz Adrianopola in okolice. Po omenjeni pogodbi se je med Rusijo in Turčijo povernil mir in prijaznost (?); berlinska pogodba stopi na mesto št. Štefanske; v berlinski pogodbi neomenjene točke št. Štefanske pogodbe so dokončno vravnane. Turčija plača 802 milijona 500 tisuč frankov vojne odškodnine; za ruske naselce na Turškem, ki so med vojsko škodo terpeli, 26 milijonov 500 tisuč odškodnine; kako in pod kakošnimi pogoštvami se bo to izplačevalo, se ima še določiti. Za podložnike obeh strani oziroma na to, kar se je prej dogodilo, je dano polno pomilostenje. — Ministrov novih le še ni; Taaffe jih ni mogel skupaj spra-

viti; žugajo zopet s starimi. Bog že reši Cerkev keliha terpljenja! — Pismo iz Filipopolja naznanjuje, da so Rusi oborožili 80 tisuč Bulgarov, ki so odmenjeni vzdigniti se, ko Rusi zapustijo zemljo. Čudna dandanašnja politika, ako bi bilo to res: Rusi tedaj iz dežele, da vstane novo klanje! Po drugi strani zopet poročajo, da je ruska vlada Todtlebnu in Labanovu naročila, naj odvrčajo rumeljske Bulgare, ki se hočejo podati v Ter-novo, da bodo pred zborom velikašev protestirali zoper ločenje Bulgarije od Rumelije. — Oddelek Angležev, kacih 5000 vojakov, je bil od Zulu-Kafrov v južni Afriki razdjan, potert in silo velike zaloge oropan. Nasledek bode najberže ta, da si bodo Angleži Zulu-Kafre popolnoma podvergli.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Umerla sta oč. gg.: Val. Sever, penz. v spodnjih Berakah, in Mih. Vindišar, župnik v Mokronogu. R. I. P. — Č. g. Fr. Dolinar, administrator v Horjulu, je postal ondi fajmošter.

V Poreško-Poljski škofiji: Č. g. Karol Koronica, bivši namenjen v samostansko življenje, je po spremeni misli zopet sprejet in postal duhovni pomočnik v Adinjani. *) Preč. g. Ant. Vlašić, župnik v Flanovi, bode opravljal prodekanstvo Labinjako. Č. g. Jak. Lukas, provizor kan. v Labinju, je postal ondi farni administrator. Č. g. Jan. Volčić, kapel. v Pornjani, je postal kapitelski provizor v Labinju; kapelanija Pornjanska bode oskerbovana od duhovstva v Barbani. Duhovnija v Stinjanu bode oskerbovana po izhodih od č. g. Vinc. Skarpa, učitelja v Poli. Č. g. Mih. Semelić, kapel. v Marzani, bode izhodom oskerboval duhovnijo v Montihu in Lavarigi. Bolehnemu župniku v Liginjanu preč. g. Greg. Smak-u bode začasno kot subsidijar pomoč skazoval č. g. Jak. Ravnika, administrator Sisanski. — Umerl je 15. pros. preč. g. Janez Permè, rojen v Karlovcu l. 1823, častni kan., bivši vojaški duhovnik itd. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za katoličanstvo in katoličane v Bosni: Č. g. fajm. A. Čibašek 2 gl. sr. st. d.

Za spominek † župnika Aleša Jerala: Č. g. J. Porenta 2 gl.

Za sv. Očeta: Č. g. J. Porenta 2 tol., t. j., 3 gl. sr. za obletnico. — Č. g. A. Čibašek 2 gl. sr. st. den. s prošnjo sv. blagoslova za srečno zadnjo uro. — Gosp. prof. J. S. 1 ces. cekin v zlatu. — Več oséb 2 st. dvajs. prosečih sv. blagoslova. — Č. g. Fr. Vohinec 2 gl. sr. — Neimenovan duhoven 3 gl.

Za sv. Detinstvo: Iz Gorice po o. J. K. 4 gl. — Neimenovana 50 kr. — Železniški otroci 70 kr. — Iz Šturije neimen. 3 gl.

Za kristjane na Jutrovem: Čast. gosp. A. Čibašek 2 gl. sr.

(Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. Š. v T.: Naj serčniši hvala!

*) Prizanesi, spoštov. čitatelj, ako ktere imena niso prav zapisane, ker posnete so po latinskem. Vr.